

LEONID EN HAGIT KERBEL
"Musica Mundi is geen circus."

KAMERMUZIEKCURSUS **MUSICA MUNDI** WORDT EEN SCHOOL

SPELEN MET MESSI

Op de zomercursus, en vanaf volgend jaar op de school van Musica Mundi, kunnen jonge talenten van tien tot achttien jaar samen muziek maken met de grootste klassieke sterren. Wonderkinderen zijn niet gewenst.

WIM VER ELST, FOTOGRAFIE KAREL DUERINCKX

ler, de stichter van het legendarische Beaux Arts Trio – een lijstje dat liefhebbers van klassieke muziek doet water-tanden. Ze geven 's avonds concerten, en de jonge talenten krijgen de kans samen met hen op te treden. Het is alsof jonge voetballers mogen samenspelen met Ronaldo en Lionel Messi.

"Mischa Maisky en Maxim Vengerov waren de eerste grote namen die we in de beginjaren van de zomercursus konden overtuigen", zegt Hagit Hassid-Kerbel (50), die Musica Mundi samen

van kinds af een habitué van de zomercursussen.

Raar aangekeken

De Kerbels – Leonid is violist, Hagit pianiste – wonen in België sinds 1988. Hagit Hassid-Kerbel kwam haar echtgenoot achterna, die hier studeerde. "Ik wilde helemaal niet weg uit Israël", lacht ze. "Ik kwam mee onder één voorwaarde: we blijven een jaar. Maar we voelden ons hier meteen thuis." Al gauw begonnen ze les te geven. "Ik had

"We willen jonge musici met het hoogste niveau aantrekken, ongeacht hun financiële situatie"

met haar man Leonid Kerbel (54) organiseert. "Dat hielp om andere musici aan te trekken. Maar als ze hier één keer zijn geweest, vragen ze om terug te komen. Ze komen niet gewoon lesgeven, ze willen echt samen met die jonge talenten musiceren. Het geeft hen energie, ze kunnen het niet meer missen."

Enkele van de talenten die sinds 1998 aan Musica Mundi hebben deelgenomen, zijn op weg ook sterren te worden. Zo sleepte de violiste Esther Yoo, die in 2012 op haar zeventiende vierde in de Koningin Elisabethwedstrijd werd, een contract in de wacht bij het prestigieuze klassieke cd-label Deutsche Grammophon. Ook Ivan Karizna, de winnaar van de publieksprijzen van Klara en Musiq'3 op de recente Koningin Elisabethwedstrijd voor cello, was

een heel getalenteerde studente van twaalf die tijdens de zomervakantie wilde deelnemen aan een muziek-cursus op een professioneel niveau", vertelt Hagit Hassid-Kerbel. "In Europa vond ik er geen enkele. In de Verenigde Staten bestaan zulke programma's wel, maar die duren vijf tot acht weken. De ouders zagen het niet zitten hun dochter daarnaartoe te sturen. Daarom besloten we zelf een cursus op te starten."

"Het eerste jaar was het moeilijk financiering te vinden. Ik was een pianolerares, geen zakenvrouw. En toen ik uitlegde dat we de beste klassieke musici van de wereld naar de cursus wilden halen, werd ik raar aangekeken. Maar ik zag wel dat er interesse was. Onze sponsors – zoals Martin's Châ-

LEONID EN HAGIT KERBEL
"De Musica Mundi School is geen luxe, ze is een noodzaak."

teu du Lac, Delen Private Bank en Piano's Maene – steunen ons al negentien jaar." Subsidies krijgt Musica Mundi niet, op een toelage van de Nationale Loterij na. "Ik heb één jaar een subsidie aangevraagd. Ik moest een lijvig dossier invullen en kreeg 2000 euro." "Eén euro voor elke pagina", lacht Leonid Kerbel. "Daar hebben we geen tijd voor."

Het budget van elke editie van Musica Mundi schommelt tussen 310.000 en 360.000 euro. Daarmee betaalt de organisatie niet enkel de gastartiesten, ze zorgt er ook voor dat negen op de tien jonge talenten gratis kunnen deelnemen aan het programma. De anderen voldoen het volledige cursusgeld van 1500 euro. "We willen jonge musici met het hoogste niveau aantrekken, ongeacht hun financiële situatie", zegt Hagit Hassid-Kerbel. "Veel getalenteerde jongeren hebben de middelen niet om zich in te schrijven. Wij vinden: als ze het verdienen, moeten ze kunnen komen. En het

is jammer om te zeggen, maar veel jongeren van wie de ouders bemiddeld genoeg zijn om het cursusgeld te kunnen betalen, werken minder hard en halen minder resultaat. Dat stellen we meer en meer vast."

De deelnemers komen dit jaar uit dertig landen. Vijf van hen zijn Belg, vier zijn afkomstig uit Vlaanderen. De anderen komen uit Europa, Rusland, Wit-Rusland, Azerbeidzjan, de Verenigde Staten, Mexico, Chili, India, China, Zuid-Korea en de Filipijnen. "Elk land heeft zijn verhaal", zegt Hagit Hassid-Kerbel. "Vaak vinden we de cursisten via mond-tot-mondreclame."

Betere mensen

Hun zomercursus richt zich niet tot muzikale wonderkinderen, benadrukken de Kerbels. "Musica Mundi is geen circus", zegt Leonid Kerbel. "Technische bagage is niet doorslaggevend. We hebben studenten met een heel hoog niveau, terwijl sommige jonge talenten nog aan het begin van hun traject staan.

We zoeken vooral kandidaten van wie we denken dat ze grote artiesten kunnen worden, en die meer belangstelling hebben voor de muziek dan voor een carrière. Als we die passie voelen, nemen we ze aan. Ze vinden hun weg wel, wij moeten hen enkel helpen."

"Er zijn wonderkinderen bij wie die drang om muziek te maken niet uit henzelf komt. Ze zijn een werktuig om de ambitie van hun ouders of hun leraar te vervullen. Zulke gevallen aanvaarden we niet. Ze willen vaak ook alleen solo spelen. Terwijl je maar echt leert luisteren en muziek leert begrijpen door samen te musiceren. De meeste kinderen spelen ook graag samen met anderen, dat moet je niet beknotten. Daarom leggen wij de nadruk op kamermuziek. Ons doel is van de cursisten niet alleen goede musici te maken, we willen ook dat ze betere mensen worden."

Slagveld van Waterloo

Vanaf september 2018 schakelt Musica Mundi een versnelling hoger.

Dan openen de Kerbels in Waals-Brabant een internationale privéschool voor 120 talentvolle jongeren van tien tot achttien jaar – een plan waar ze al vijftien jaar aan werken. Het aartsbisdom Mechelen-Brussel stelt daarvoor het voormalige dominicanenklooster van Fichermont, op het slagveld van Waterloo, ter beschikking.

"Zo'n school is geen luxe, ze is een noodzaak", legt Hagit Hassid-Kerbel uit. "Stel je de weekdag van een jong talent in België voor. Je komt om vier of vijf uur 's avonds thuis van school. Je moet je huiswerk nog maken. Als je daarmee klaar bent, voel je je al wat moe, en dan zou je nog eens vier à zes uur op je instrument moeten oefenen. Dat is bijna onmogelijk. Ofwel maak je je huiswerk niet, ofwel oefen je minder. De Belgische academies zijn heel dienstig voor amateurmuzikanten, maar de grote talenten blijven ook amateurs. Ze kunnen zich niet ontwikkelen, ze zitten opgesloten. Als je pas op je achttiende aan het conservatorium op een professioneel niveau begint te oefenen, is het te laat. Je moet daarmee beginnen als je acht bent."

De leerlingen tot veertien jaar op de Musica Mundi School besteden de helft van hun tijd aan algemene lessen en de helft aan hun muziekstudie. De oudere leerlingen krijgen zes uur muziekles per dag. De instelling volgt het Cambridge International Examinations-programma, waardoor ze een erkend secundair diploma kan afleveren. Wie later toch geen muzikale carrière wil aanvatten, kan daarmee een universitaire studie beginnen. "We vinden niets uit", zegt Hagit Hassid-Kerbel. "In Oost-Europa, de Verenigde Staten en Azië bestaan zulke instellingen al lang. In West-Europa zijn ze verdwenen,

behalve in Groot-Brittannië. Is het niet belachelijk dat er geen gespecialiseerde opleiding bestaat in landen zoals Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk en Italië, waar een heel groot deel van het klasieke repertoire vandaan komt? Die lacune willen we opvullen."

Meesterpedagogen

De kandidaten moeten een auditie doen om aangenomen te worden. De selectiecriteria zijn dezelfde als die voor de zomercursus. De school aanvaardt inschrijvingen uit de hele wereld, niet alleen uit België of Europa. De voertaal wordt het Engels. Het programma gaat breder dan dat van de zomercursus. "We doen niet alleen aan kamermuziek, we moedigen de studen-

"De Belgische academies zijn heel nuttig voor amateurmuzikanten, maar de grote talenten blijven ook amateurs"

ten ook aan solo te spelen", zegt Leonid Kerbel. "Ze kunnen in een orkest spelen, dirigeren en componeren. De school staat open voor alle orkestinstrumenten, tot harp en percussie. Behalve voor zang. Dat is een andere wereld."

Naast de muzieklerkrachten die de leerlingen elke dag individueel begeleiden, is een belangrijke rol weggelegd voor de topmusici die de Kerbels al jarenlang naar de zomercursussen halen. Ze maken een onderscheid tussen "meesterpedagogen", die de school één keer per maand aandoen, en gast-

artiesten die enkele keren per jaar langskomen. "Het is niet omdat je een wereldberoemd musicus bent, dat je ook een goede pedagoog bent", legt Hagit Hassid-Kerbel uit. "De meesterpedagogen zijn beide." Maxim Vengero is de goodwillambassadeur van de school.

De Kerbels moeten 3 miljoen euro vinden om de school op te starten. Daarna is elk jaar 700.000 euro nodig om de instelling draaiende te houden. "We zijn er zeker van dat we dat halen. Musici die worden beschouwd als de beste ter wereld staan achter dit project", zegt Hagit Hassid-Kerbel. "De geldschieters die we al hadden, zijn enthousiast, en daarnaast moeten we nieuwe sponsors vinden. Aan de stichtende leden verkopen we onderdelen van het gebouw, zoals klassen, repetitieruimtes of de eetzaal. Boven de ingang komt een plaquette met hun naam erop. Ook daar vinden we niets uit: in Angelsaksische landen is dat gebruikelijk." Het kost 20.000 à 25.000 euro om een jaar aan de school te studeren. Maar ook nu willen de Kerbels beurzen geven. "Een derde van de leerlingen kan de lessen kosteloos volgen, een derde betaalt een deel van het schoolgeld, een derde moet het volledige bedrag voldoen."

"De Musica Mundi School wil leerlingen afleveren die goed genoeg zijn om te worden aangenomen aan de belangrijkste conservatoria in de wereld", zegt Hagit Hassid-Kerbel. "We hopen dat ook Vlaamse en Waalse talenten naar ons komen, zelfs als de buitenlandse leerlingen beter zijn. Het zal hen alleen maar sterker maken." ©

Het Musica Mundi Festival loopt in het Château du Lac in Genval van 17 tot 30 juli.

'ER ZIJN TE VEEL CONSERVATORIA'

Na de Koningin Elisabethwedstrijd voor cello kwam er kritiek op het Belgische muziekonderwijs, omdat geen enkele landgenoot door de preselecties was geraakt. Hagit en Leonid Kerbel kijken daar niet van op.

Niet alleen kunnen jonge Belgische talenten zich niet voldeende ontwikkelen, het niveau van de conservatoria is ook te laag, vinden ze. "Er zijn te veel conservatoria", stelt Leonid Kerbel vast. "Waarom

heeft bijvoorbeeld een stad als Brugge zo'n instelling nodig? Is daar dan zo veel talent? En waarom studeren zo veel jonge musici af aan die conservatoria? Hoeveel orkesten en kamermuziekensembles kan

een land hebben? Een goede student in een middelmatige klas wordt zelf middelmatig. Als de beste talenten samen zitten in één conservatorium, zou het niveau al meteen een stuk hoger liggen."